

**Ministerieel besluit houdende bescherming als monument van het voormalig
Burgerlijk hospitaal de Bijloke te Gent**

DE VLAAMSE MINISTER VAN BESTUURSZAKEN, BINNENLANDS BESTUUR,
INBURGERING, TOERISME EN VLAAMSE RAND

Gelet op de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen, gewijzigd bij bijzondere wet van 8 augustus 1988, inzonderheid artikel 6, § 1, l, 7 ;

Gelet op het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2009 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 24 juli 2009, 4 december 2009, 6 juli 2010 en 7 juli 2010;

Gelet op het ministerieel besluit van 18 september 2009 houdende vaststelling van een ontwerp van lijst van het voormalig Burgerlijk hospitaal de Bijloke te Gent;

Gelet op de behandeling van de uitgebrachte adviezen en ingediende bezwaren door het agentschap Ruimte en Erfgoed, afdeling Oost-Vlaanderen op datum van 30 maart 2010, zoals voorgelegd aan de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen;

Gelet op het advies van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen van 6 mei 2010;

BESLUIT :

Artikel 1. Wordt beschermd, overeenkomstig de bepalingen van het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de decreten van 18 december 1992, 22 februari 1995, 22 december 1995, 8 december 1998, 18 mei 1999, 7 december 2001, 21 november 2003, 30 april 2004, 10 maart 2006 en 27 maart 2009:

Wegens de, historische, artistieke en wetenschappelijke waarde:
- als monument:

Voormalig burgerlijk hospitaal de Bijloke met uitzondering van het operatiekwartier en inbegrip van de voor- en binnentuinen, hekken en schuilbunkers en de beboomde gekasseide Jozef Kluyskensstraat zoals afgebakend op bijgaand plan, gelegen te Gent (Gent), Jozef Kluyskensstraat 2; bekend ten kadaster: Gent, 6e afdeling, sectie F, perceelnummers 637H, 637M, 637N, 637P, 637S deel.

Art. 2. Het algemeen belang dat de bescherming verantwoordt, wordt door het gezamenlijk voorkomen en de onderlinge samenhang van de volgende intrinsieke waarden gemotiveerd:

1° Historische waarde:

Het burgerlijk hospitaalcomplex is een onderdeel van de historische site van de Bijloke die in haar monumentaal patrimonium getuigt van meer dan zeven eeuwen ziekenzorg. Het burgerlijk hospitaal was een openbare instelling, opgericht door de Commissie der Burgerlijke Godshuizen die sinds het einde van de 18de eeuw instond voor de verzorging van zieken, wezen en bejaarden.

De bijhorende tuinen en bomen vertonen een historische samenhang met de hospitaalgebouwen en dateren uit de aanlegfase. De centraal ingeplante notelaars in de binnentuinen hadden een insectenwerende rol in de omgeving van de ziekenzalen.

De centrale binnentuin, een restant van het historische Bijlokeveld, bezit nog overlijfselen van lindenrijen met belangrijke erfgoedwaarde en die opgetekend zijn op de topografische kaarten vanaf 1863.

De verschillende schuilkelders uit de Tweede Wereldoorlog, gebouwd in 1943 voor het Duitse medische personeel behoren tot de zeldzame materiële oorlogsbronnen in Gent.

De Jozef Kluysensstraat met haar nog authentieke beboomde en gekasseide aanleg van de jaren 1860 vormt de verbinding tussen de verschillende aan de straat palende monumenten en het stadsgezicht van de Bijlokesite en van de Coupure.

De historische waarde, en meer bepaald de architectuurhistorische waarde

Architectuurhistorisch is het burgerlijk hospitaal de Bijloke een zeer waardevol complex in een uiterst verzorgde industriële en monumentale baksteenarchitectuur met verfijnde neogotisch getinte decoratie. Het is een waardevol uitgedacht totaalconcept met rationele en vooruitstrevende aanleg.

Binnen het omvangrijke oeuvre van ingenieurarchitect A. Pauli neemt het burgerlijk hospitaal de Bijloke een bijzondere plaats in als realisatie in opdracht van de Commissie der Burgerlijke Godshuizen in een voor hem atypische baksteenarchitectuur in neogotische stijl in harmonie met de omringende bebouwing.

2° Artistieke waarde:

De verzorgde baksteenarchitectuur met knipvoegen, geprofileerde bakstenen in een gotisch geïnspireerde vormtaal, de decoratieve friezen in terracotta of baksteen en de steeds terugkerende neogotische traceringen en profielen van binnen- en buitenschrijnwerk geven het hospitaalgebouw een opmerkelijke eenheid en monumentaal voorkomen.

Het gesmeed ijzeren hekwerk tussen gietijzeren pijlers in de vorm van neogotische pinakels getuigt van ambachtelijke kennis en kunstzin.

3° Wetenschappelijke waarde:

Het gebouwencomplex is illustratief voor de geschiedenis van de hospitaalbouw in de 19de eeuw en werd in zijn tijd als progressieve architectuur beschouwd. Het is een representatief voorbeeld van paviljoentypologie met een gelijkvloerse paviljoenarchitectuur, duidelijk geïnspireerd op Engelse en Franse voorbeelden en belangrijk door zijn aandacht voor hygiëne, verlichting, verluchting en technische inrichting.

Art. 3. Met het oog op de bescherming zijn van toepassing:

De beschikkingen van het besluit van de Vlaamse regering van 17 november 1993 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van monumenten en stads- en dorpsgezichten, gewijzigd bij de besluiten van de Vlaamse Regering van 23 juni 2006, 5 juni 2009 en 4 december 2009 (Belgisch Staatsblad 10 maart 1994, 22 augustus 2006, 18 september 2009 en 11 januari 2010).

Brussel,

16-09-2010

Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand

Geert BOURGEOIS